

Dažniausiai abiturientų užduodami klausimai-atsakymai apie skiepus nuo COVID-19

Vyriausybės sprendimu abiturientai įgijo pirmumo teisę skiepytis nuo koronaviruso.

Kodėl svarbu, kad kuo greičiau ir kuo daugiau abiturientų pasiskiepytų, kovo 30 d. nuotolinėje diskusijoje aiškinosi ir į abiturientų klausimus atsakė Kauno klinikų gydytoja, klinikinė farmakologė Simona Stankevičiūtė, atlikėjas, savanoris Gabrielius Liaudanskas-Svaras, Lietuvos moksleivių sąjungos atstovė Klėja Merčaitytė bei Visagino „Atgimimo“ gimnazijos istorijos mokytoja Eleonora Dutkevičienė.

”

„Skiepas yra bilietas į laisvę. Juk nenorite visą gyvenimą su tėvais gyventi?“, – į abiturientus diskusijoje kreipėsi atlikėjas G. Liaudanskas-Svaras.

Pasak jo, su jaunais žmonėmis kalbėtis apie rūkymo, alkoholio ar kitų dalykų žalą sveikatai yra sudėtinga, nes jie nepriskiria savęs tai kategorijai žmonių, kuri turi ar gali turėti problemų. Panašios nuomonės jaunimas laikosi ir kalbant apie vakciną.

”

„Sakysite – mes juk jauni, mums jos nelabai reikia. Bet, mielieji, jūs esate tie, kurie galite tą ligą „padovanoti“ savo artimiesiems. Mačiau begalę tokių „dovanų“ savo budėjimų metu ligonėje. Šiuo atveju nereikia galvoti tik apie save“, – diskusijoje abiturientus susimąstyti ragino atlikėjas G. Liaudanskas-Svaras.

Pateikiame gydytojos S. Stankevičiūtės ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atsakymus į dažniausiai abiturientų užduodamus klausimus.

Mes jauni, nepriklausome rizikos grupėms, ar mums reikia skiepytis nuo COVID-19? Jei ir susirgsime, liga nebus sunki.

Abiturientai yra jauni suaugusieji. Ir nors jie nepriskiriami didelės rizikos grupėms, šia liga serga, pasitaiko ir labai sunkių ligos atvejų, komplikacijų. Be to, niekas negali nuspėti kiekvieno žmogaus individualios ligos eigos, gretutinių ligų ar galbūt dar nedidžiųjų sveikatos būklių įtakos ligai. Taip pat ir jauniems žmonėms gali pasireikšti vadinamas ilgasis COVID-19 arba pokovidinis sindromas, kai labai ilgai, t. y. savaites ar net mėnesius, skauda galvą, nėra jėgų, silpna ir t. t.

Todėl „palikti“ abiturientus ir kitus jaunus žmones tiesiog prasirgti ir patiems susikurti imunitetą ligai nėra tinkamas sprendimas.

COVID-19 vakcinos yra naujos. Ar jos saugios?

Su COVID-19 vakcinomis, kuriomis yra skiepijama Europos Sąjungoje, yra atlikti visų etapų klinikiniai tyrimai. Nors visas pasaulis labai laukė jų sukūrimo ir mokslininkai jas sukūrė per rekordiškai trumpą laiką, registruojant jas naudoti ir plauti, jų saugumui nebuvo daroma jokių nuolaidų.

Kam skiepytis, jei vis tiek reikia toliau laikytis karantino ir visų kitų saugumo reikalavimų?

Skiepytis reikia tam, kad apsisaugotume nuo sudėtingos ligos eigos, grėsmės gyvybei ir būtų sukurtas visuomenės imunitetas šiam virusui bei galėtume laisvai gyventi, keliauti.

Kol dauguma visuomenės nėra pasiskiepijė, privalome saugotis ir saugoti vieni kitus: dezinfekuoti rankas, dėvėti kaukes, laikytis atstumo ir kt.

Kaip ilgai laikysis imunitetas pasiskiepijus?

Daugeliui ligų, kad susiformuotų imunitetas, yra reikalinga reguliari, sezoninė revakcinacija. Pavyzdžiais gali būti – sezoninė vakcinacija nuo gripo; kas kelis mėnesius, o ilgai – kas kelerius metus kartojamas skiepas nuo erkinio encefalito. Ar to reikės nuo COVID-19, tebesiaiškina.

Jei pirmąją vakcinos dozę būsiu paskiepytas artimiausiomis savaitėmis, antroji, labai tikėtina, sutaps su egzaminų sesijos laiku. Neramu dėl šalutinių poveikių, ar galėsiu laikyti egzaminą?

Trys šiuo metu Lietuvoje naudojamos vakcinos turi skirtingus rekomenduojamus laiko intervalus tarp dviejų jų dozių: „BioNTech ir „Pfizer“ sukurta „Comirnaty“ vakcinos antrąją dozę rekomenduojama skiepyti po 21 dienos, „Moderna“ – po 28 dienų, „AstraZeneca“, kurios pavadinimas nuo šiol pakeistas į „Vaxzevria“, – 12-ą savaitę nuo pirmojo skiepo (galimas 4–12 savaičių intervalas, bet labiausiai rekomenduojama 12 sav.). Tačiau, jei antroji dozė bus skiepijama maždaug septynių dienų intervalu šalia nustatyto termino, vakcina bus veiksminga.

Vakcinavimo centre skiepijantis pirmąjį kartą yra suplanuojamas ir antrasis skiepas. Valstybinių egzaminų datos yra paskelbtos, tad jei skiepijimo diena sutampa, yra numatyta diena ar kelias dienas prieš egzaminą, vakcinacijos centre reikėtų prašyti skiepijimui registruoti jus kitu laiku.

Stiprus šalutinis poveikis, turintis neigiamą poveikį darbingumui, nebūtinai pasireiškia visiems.

Koks galimas šalutinis vakcinų poveikis?

Visų trijų vakcinų nuo COVID-19 galimi šalutiniai reiškiniai yra labai panašūs: skausmas injekcijos vietoje, nuovargis, galvos, raumenų skausmas, šaltkrėtis, karščiavimas, gali pykinti.

Tai yra normali organizmo reakcija, jei šie reiškiniai neužsitęsia ilgiau nei 2 paras. Jei, pvz., karščiuojama ilgiau, nepraeina galvos skausmas, reikėtų kreiptis į gydytoją.

Daugiau patikimos, oficialios informacijos apie vakcinas ir jų šalutinius poveikius galima rasti Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos svetainėje www.vvkt.lt.

Per kiek laiko po skiepo susidaro imunitetas ligai?

Visiškas imunitetas ligai susidaro maždaug po 1–2-ų savaičių po antrosios vakcinės dozės. Tam tikras organizmo atsparumas ligai ima rasti jau ir po pirmosios skiepo dozės.

Ar skiepai mažina vaisingumą?

Nėra pagrindo teigti, jog vakcinės nuo COVID-19 galėtų sukelti nevaisingumą.

Klinikinių tyrimų metu buvo neplanuotų pastojimo atvejų.

Ar galiu skiepytis, jei esu alergiškas?

Pirmiausia reikėtų pasitikrinti, ar vakcinės sudėtyje nėra medžiagų, kurioms asmuo alergiškas. Jei yra, reikėtų rinktis kitą vakciną.

Jei žmogus apskritai turi daug alergijų, pvz., serga atopiniu dermatitu, astma, kontraindikacijų skiepytis nėra. Netgi priešingai – skiepytis skatinama, nes visos gretutinės ligos yra vardinamos kaip rizikos veiksniai sirgti sunkesne COVID-19 forma.

Nuo kokie amžiaus galima skiepytis nuo COVID-19?

„Pfizer“ gamintojo vakcina skiepijami asmenys nuo 16 metų.

Sulaukusieji 18 metų gali būti skiepijami ir „Moderna“ bei „AstraZeneca“ gaminama „Vaxzevria“ vakcinomis.

Ar abiturientai gali rinktis, kuria vakcina skiepytis?

Abiturientai, kaip ir visi kiti šalies gyventojai, gali rinktis, kuria vakcina nori būti paskiepyti.

Pagal ką rinktis vakciną?

Visos šiuo metu Lietuvoje prieinamos vakcinės nuo COVID-19 yra veiksmingos.

Visos registruotos vakcinės labai gerai apsaugo nuo sunkių ligos formų bei hospitalizacijos.

Ar skiepai abiturientams yra privalomi?

Lietuvoje skiepai nėra privalomi. Visgi svarbu tai, jog kuo greičiau ir kuo daugiau abiturientų ir jų mokytojų pasiskiepys, tuo didesnė tikimybė, kad ruošti baigiamiesiems egzaminams jie galės sugrįžti į savo klases.

Ar galėsiu laikyti egzaminus, jei nesiskiepyčiau? Ar nesiskiepijusieji privalės testuotis prieš egzaminus?

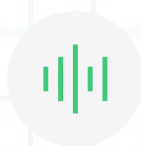
Taip, egzaminus galės laikyti ir nepasiskiepiję abiturientai.

Papildomi sprendimai, kokiomis sąlygomis egzaminus laikys nepasiskiepijusieji, kaip bus užtikrinamas jų saugumas, dar gali būti priimami, kai bus žinoma, kiek abiturientų pasiskiepijo.

Siekis yra visiems sudaryti vienodas sąlygas ir galimybes.

Ką daryti, jei paskirtu skiepytis laiku sirgau ir man paskirtą laiką praleidau?

Reikia kreiptis į savo gyvenamos savivaldybės vakcinavimo centrą ir būsite užregistruoti į prioriteto tvarka skiepijamų asmenų eilę iš naujo.

Visą diskusiją galima rasti ŠMSM „Youtube“ puslapyje <https://cutt.ly/gcreCBH>.

